SAK 26/2026

Regulering av fisket etter lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen sesongen 2026/27

1. Sammendrag

Per i dag har Norge ikke inngått avtale om lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen. Det pågår bilaterale forhandlinger mellom Island og Norge.

Som et resultat av forskningstokt høsten 2026 har The Marine and Freshwater Research Institute (MFRI) den 12. oktober kommet med en oppdatert anbefaling på et maksimalt uttak på 105 773 tonn lodde for sesongen 2026/27.

Dersom det blir anledning å åpne for et norsk fiske etter lodde sesongen 2026/27 og det er hensiktsmessig ut fra størrelsen på norsk kvote, foreslår Fiskeridirektøren en videreføring av reguleringen fra sesongen 2022/23. Dersom størrelsen på norsk kvote gjør dette vanskelig, vil Fiskeridirektoratet lage et hensiktsmessig reguleringsopplegg i samarbeid med næringen.

2. Norsk fiske etter lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen

Tabell 1 viser norske fartøys loddefiske ved Island, Grønland og Jan Mayen fra og med 2007. Norge har normalt deltatt i fisket når det har vært tilrådt fiske på bestanden, men Norge har ikke hatt adgang til å fiske i Islandsk sone (IØS) siden 2022/23-sesonge.

Tabell 1: Norske fartøys loddefangster (tonn) ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2007–2026, etter sesong

Sesong	Sommerfiske			Vinterfiske	Totalt
	GØS	IØS	Totalt	IØS	
2007/08				35 758	**35 758**
2008/09					
2009/10				28 252	**28 252**
2010/11				30 805	**30 805**
2011/12	58 493		58 493	46 171	**104 664**
2012/13				40 603	**40 603**
2013/14				6 175	**6 175**
2014/15	30 486		30 486	50 508	**80 994**
2015/16				58 239	**58 239**
2016/17				59 266	**59 266**
2017/18				74 079	**74 079**
2018/19					
2019/20					
2020/21				42 358	**42 358**
2021/22				88 933	**88 933**
2022/23				49 611	**49 611**
2023/24					
2024/25					
2025/26					

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2026

Ettersom norske fartøy ikke har hatt mulighet til å delta i ordinært fiske etter lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen siden sesongen 2022/23, gjennomgås denne sesongen i detalj i det følgende. Omstendighetene for årene siden gjengis deretter kort.

3. Loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen sesongen 2022/23

3.1. Vitenskapelige anbefalinger for loddefisket 2022/23

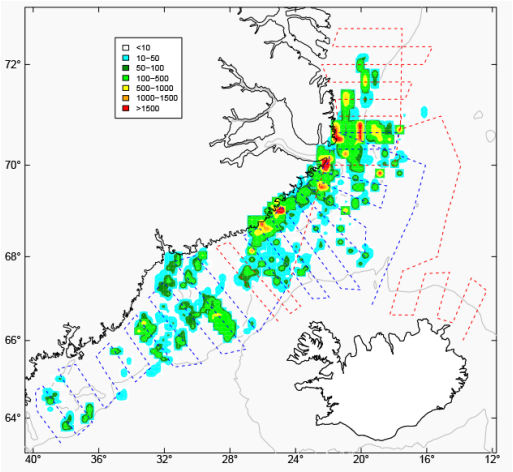
30. november 2021 publiserte ICES kvoterådet for sesongen 2022/23. Det lød som følger:

> *ICES advises that when the harvest control rule agreed in 2015 by the Coastal States is applied, the initial TAC for the fishing season 15 October 2022–15 April 2023 should be 400 000 tonnes.*

For nærmere informasjon, se følgende kobling: https://ices-library.figshare.com/articles/report/Capelin_Mallotus_villosus_in_subareas_5_and_14_and_Division_2_a_west_of_5_W_Iceland_and_Faroes_grounds_East_Greenland_Jan_Mayen_area_/18639746?backTo=/collections/ICES_Advice_2021/5796932?backTo=/collections/ICES_Advice_2021/5796932

Høsten 2022 ble det i perioden 27. august til 29. september gjennomført et nytt forskningstokt. Toktet skulle måle både den umodne og den modne del av bestanden. Toktet ble gjennomført i samarbeid mellom Island og Grønland. Grønland deltok i toktet med sitt nye forskningsfartøy «Tarajoq». Fra Islands side deltok «Árni Friðriksson». Det ble lagt ned omfattende innsats fra fartøyene og det var kun mindre værforsinkelser. Drivis hindret dekning i den nordligste delen av undersøkelsesområdet, men MFRI vurderte det slik at det var lite sannsynlig at det var lodde i dette området. Undersøkelsesestimatet hadde en lav variasjonskoeffisient (CV) da lodden var relativt jevnt fordelt og tettheten på transekter var høye i områder med høy mengde moden lodde. Mengden unglodde i høstundersøkelsen 2021 indikerte betydelig større fiskbar bestand enn resultatene av toktet høsten 2022 viste. Andelen av den eldre aldersgruppen i den prospektive gytebestanden var imidlertid blant de høyeste observerte.

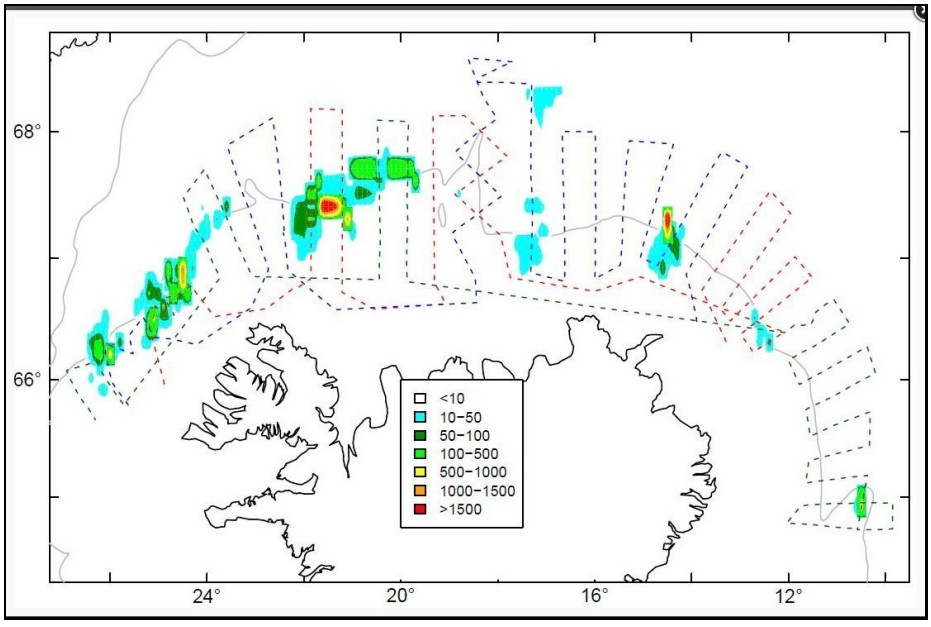
Gytebestanden ble beregnet til 763000 tonn. Indeksen for umoden lodde (1 og 2 år) var under gjennomsnittet. MFRI skrev at undersøkelsene denne vinteren ville kaste lys over størrelsen på 2019- og 2020- årsklassene. For nærmere informasjon om toktet, se koblingen: https://www.hafogvatn.is/static/extras/images/31-capelin-autumn1345530.pdf

Figur 1: Oversikt over toktet som ble gjennomført i perioden 27. august - 29. september 2022 med fartøyene «Árni Friðriksson» (rød) og «Tarajoq» (blå).
Kilde: https://www.hafogvatn.is/is/midlun/frettir-og-tilkynningar/veidradgjof-lodnu-laekkar

Basert på resultatene av dette toktet anbefalte MFRI 4. oktober 2022 at fangstene i 2022/23 ikke burde være mer enn 218 400 tonn, dette når den avtalte forvaltningsplanen ble brukt. Dette rådet ville bli revidert basert på resultatene fra de akustiske målingene tidlig i 2023. Resultatene av målingene dannet også grunnlaget for rådet for sesongen 2023/24, https://www.hafogvatn.is/static/extras/images/31-capelin-autumn1345530.pdf.

3. februar 2023 kom MFRI med et nytt råd der TAC økte til 275 705 tonn (https://www.hafogvatn.is/static/extras/images/lodnavetur2023_3feb_final1366798.pdf). Rådet var basert på målinger foretatt av tre fartøy på tokt i perioden 13.–25. januar. Til tross for vanskelige værforhold ble det oppnådd en fullstendig kryssing fra Hvalbakshalla til sørøst i landet, og derfra nord rundt og sør for Víkurál ut av Vestfjordene. Sjøis hindret passasjen i Grønlandstredet i stor grad.

Figur 2: Oversikt over toktet som ble gjennomført i perioden 13.-25. januar

Da dette rådet kom var fartøyene igjen gått ut på nye målinger.

24. februar 2023 ble rådet igjen revidert. MFRI foreslo da at loddefangsten ikke skulle overstige 459 800 tonn, noe som var en økning på 184 095 tonn fra forrige råd. Denne

økningen var basert på målinger utenfor Húnaflói fra midten av februar. Det ble videre foreslått at 2/3 av disse 184 095 tonnene skulle fanges nord for Island i området fra Horn til Langanesi. Begrunnelsen for dette var å beskytte loddegytingen på de tradisjonelle områdene sør og vest i landet. Ved å ikke gå for nær loddegytingen på vest- og sørkysten av landet, ville man søke å opprettholde biologisk mangfold i bestanden, øke sannsynligheten for god rekruttering og gjøre fisket mer bærekraftig. For mer informasjon, se https://www.hafogvatn.is/is/rannsoknir/lodna/frettir-af-lodnu/hafrannsoknastofnun-leggur-til-aukinn-lodnukvota.

2. mars reviderte MFRI rådet fra 24. februar, der de trakk tilbake rådet om regionale grenser. Observasjoner indikerte at lodda som ble målt ut av Húnaflóa 12.-21. februar var på vei vest i landet og det ble antatt at den ville gyte der og ikke i den nordlige delen av landet som først antatt.

3.2. Oppsummering av fisket

Norsk kvote ved starten av sesongen var på 43 275 tonn, hele kvantumet kunne fiskes i IØS.

Tabellen under viser den norske kvoten og hvilke kvotekomponenter den var sammensatt av.

Tabell 2: Norsk kvote (tonn) fordelt på kvotekomponenter 1. januar 2023–TAC 218 400 tonn

Kvotekomponenter	Kvantum (tonn)
«Trepartsavtalen»	10 920
«Smutthullavtalen»	24 595
Kvoteavtale mellom EU og Norge	7 760
Norsk kvote totalt	43 275

Fiskeridirektoratet sendte lisenssøknadene til Island 19. desember med svar fra Island 20. desember. Loddefisket ble åpnet 1. januar. Kvoteenheten ble satt til 1,01. Lisensene med tilhørende regelverk ble sendt ut til næringen 5. januar.

Nytt av året var at Island i regelverket som omhandlet norsk fiske i IØS innførte forbud mot å fiske med fartøy som var utstyrt slik at det er mulig å pumpe fra fartøyets tanker under havoverflaten, se punkt 3.3.

Første fartøy tok utseiling fra Norge 25. januar, den første innmeldingen kom 28. januar.

På grunn av små kvoter i loddefisket på Island og i loddefisket i Barentshavet ble det innført kvotebytteordning i disse fiskeriene, se punkt 3.4 for nærmere informasjon om ordningen.

Næringen ba om at det ble innført en ordning som gjorde at leiefartøy slapp å skifte mannskap under fisket. Siden det allerede var blitt innført en svært fleksibel kvotebytteordning som tok hånd om slike problemstillinger, ble dette avslått.

3. februar økte TAC til 275 705 tonn. Som følge av økt kvantum gjennom «trepartsavtalen» og ekstra kvantum fra EU, økte den norske kvoten til 48 380 tonn, dvs. en økning på 5 105 tonn. Det ble da grunnlag for å øke kvoteenheten fra 1,01 til 1,12, noe som ble gjort samme dag.

Det norske loddefisket i IØS gikk greit og sildelaget mottok den siste innmelding 18. februar. Da hadde alle fartøyene tatt kvotene sine. Det var svært mange innmeldinger og

man estimerte at norsk kvote ville bli overfisket i størrelsesorden 3-500 tonn. Da alle innmeldingene var erstattet av sluttsedler var norsk kvote overfisket med 1 231 tonn. Ved justeringen av kvoteenheten 3. februar ble det i samarbeid med Fiskebåt tatt høyde for et gjennomsnittlig overfiske på 38 tonn per fartøy, noe som var svært høyt i dette fiskeriet. En gjennomgang etter at fisket var over og alle sluttsedlene var kommet inn viste at gjennomsnittlig overfiske per fartøy var på hele 62 tonn. 8 fartøy hadde hver et overfiske på over 100 tonn, hvorav ett fartøy fisket hele 256 tonn over kvote. 22 fartøy fisket mellom 38 og 100 tonn over kvote. Årsaken til at overfisket var så høyt denne sesongen er ikke fastlagt.

Tabell 3 viser norsk kvote, fangst og restkvote 22. februar.

Tabell 3: Norsk kvote, fangst og restkvote (tonn) 22. februar

Kvotekomponent	Kvote	Fangst	Restkvote
«Trepartsavtalen»	13 785	13 785	-
«Smutthullavtalen»	24 595	24 595	-
Kvoteavtale mellom EU og Norge	10 000	10 000	-
Fangst utover kvote	-	1 231	-1 231
Norsk kvote	**48 380**	**49 611**	**-1 231**

Den 24. februar ble TAC økt til 459 800 tonn. Dette betød at overfiske på 1 231 tonn per 22. februar ble en underutnyttelse på 7 974 tonn den 24. februar. Tabell 4 viser norsk kvote etter oppjustering av TAC.

Tabell 4: Norsk kvote og fangst fordelt på kvotekomponenter 24. februar – TAC 459 800 tonn

Kvotekomponent	Kvote	Fangst	Restkvote
«Trepartsavtalen»	22 990	15 016	7 974
«Smutthullavtalen»	24 595	24 595	-
Kvoteavtale mellom EU og Norge	10 000	10 000	-
Fangst utover kvote	-	-	-
Norsk kvote	**57 585**	**49 611**	**7 974**

To fartøy benyttet seg av slumpfiskordningen. Av totalt 72 ringnotfartøy var 8 i nybyggingsordning. Kvotebytteordningen gjorde videre at man hadde totalt 53 fartøy i fisket ved Island. Den minste kvoten var på 287 tonn, den høyeste på 1 524 tonn.

Sesongens fiske forløp greit, med bedre værforhold enn sesongen 2021/22. Mesteparten av fangstene gikk til konsum. Med bare 53 fartøy i fisket var det ikke nevneverdige problemer med begrensningene på antall fartøy i sonen. Islandsk kystvakt var ikke på feltet det siste døgnet fisket pågikk.

Fangstene ble solgt til Island, Færøyene og Norge, se tabell under.

Tabell 5: Landinger av lodde fra norske fartøy, fisket sesongen 2022/23, etter landingsnasjon.

Landingsnasjon	Kvantum		Verdi (1000 kr)	Gjennomsnittspris (kr) per kg
	Tonn	%		
Færøyene	9 413	19,0 %	68 256	7,25
Island	14 293	28,8 %	76 411	5,35
Norge	25 906	52,2 %	164 711	6,36

Totalsum	49 611	100,0 %	309 377	6,24

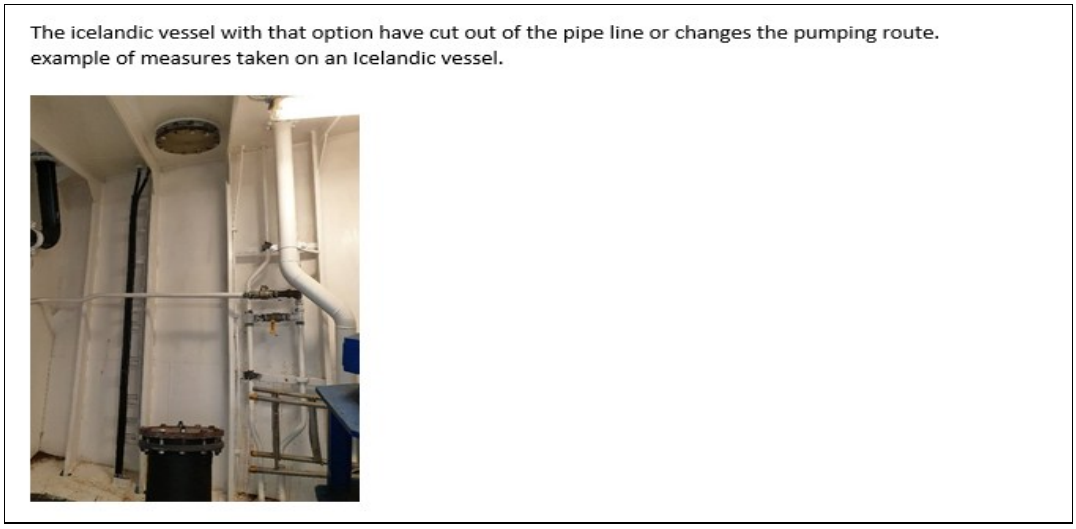
Gjennomsnittsprisen på det norske råstoffet lå på 6,24 kr per kg, til sammenligning var snittprisen i 2022 på 3,18 kr per kg.

Fiskeridirektoratet fulgte fisket svært tett og foretok daglige vurderinger av status i fisket.

3.3. Plombering av utstyr

I 2022/23-sesongen innførte Island forbud mot fiske med fartøy som var utstyrt med muligheten til å pumpe fra fartøyets tanker ut under havoverflaten. Forbudet gjaldt i IØS, uavhengig av fartøyets nasjonalitet. 7–8 fartøy i den norske ringnotflåten var utstyrt på en måte som var i konflikt med regelverket. Det var god og tett kommunikasjon mellom Fiskeridirektoratet, næringen og Fiskistofa på Island om hvordan disse fartøyene skulle løse denne problemstillingen. Fiskistofa gav følgende tilbakemelding om hvordan dette kunne løses, se bilde under.

Bilde 1: Eksempel fra et islandsk fartøy

Det ble videreformidlet til næringen at islandske myndigheter bekreftet at det var tilstrekkelig å plombere aktuelle rør. Det ble videre vist til at forbudet mot å ha nevnte rør inngår i den pelagiske kontrollavtalen og at flere land allerede har innført tilsvarende krav. Reder burde derfor gjerne vurdere mer permanente løsninger.

Selv om Island ikke stilte krav om at rørene skulle være plombert av myndigheter så var Fiskeridirektoratet positiv til å hjelpe fartøy som ville at Fiskeridirektoratet skulle gjennomføre eller dokumentere at plombering var gjennomført.

3.4. Kvotebytteordning

På grunn av små kvoter i loddefisket på Island og i loddefisket i Barentshavet ble det innført kvotebytteordning i disse fiskeriene. Næringen kom med anmodning om en utvidet ordning i 2023.

Når det gjelder lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen ble det åpnet for at to ringnotfartøy kunne gjøre følgende:

- bytte hele loddekvoten ved Island, Grønland og Jan Mayen mot hele loddekvoten i Barentshavet, eller

- bytte hele loddekvoten ved Island, Grønland og Jan Mayen mot et kvantum sild i Nordsjøen

Fartøyene kunne kun foreta ett kvotebytte som involverte lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen. Melding om kvotebytte måtte være sendt senest 1. februar 2023. 19 fartøy byttet vekk hele loddekvoten ved Island, Grønland og Jan Mayen denne sesongen.

3.5. Islandsk oppfølging av fartøy

Fiskeridirektoratet fikk i etterkant av fisket henvendelser fra Island om enkeltfartøy og avvik mellom rapportering og hva som faktisk ble levert.

4. Loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen i perioden 2023–2026

Norske fartøy har ikke hatt mulighet til å delta i ordinært fiske etter lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen etter 2022/23-sesongen. I 2023/24 ble det ikke åpnet for fiske, og etter dette har Norge stått uten avtaler om kvoteandel og vilkår for fiske i IØS. Island og Grønland signerte i juli 2023 en rammeavtale hvor det er satt av en andel til norsk fiske, jamfør tabell 6. De to siste sesongene ble denne andelen delt mellom Island og Grønland.

Tabell 6: Fordeling av TAC mellom kyststatene i henhold til ny rammeavtale

Kyststat	Fordeling
Norge	1 %
Grønland	18 %
Island[1]	81 %
Sum	**100 %**

[1]Færøyene får 5 % av TAC av Island.

Det har pågått forhandlinger om vilkår for norsk fiske, og fiskeridirektoratet har gjort nødvendige forberedelser for å regulere et eventuelt fiskeri.

Sommeren 2026 ble det åpnet for et begrenset kartleggingsfiske i fiskerisonen ved Jan Mayen.

5. Rammevilkår for regulering av fisket sesongen 2026/27

5.1. Vitenskapelige anbefalinger for loddefisket 2026/27

Rådgivningen utarbeides etter en forvaltningsplan som ble avtalt mellom Island, Grønland og Norge i 2015, og revidert i 2023. Rådet legger til grunn at fiskesesongen løper fra 15. oktober til 15. april påfølgende år. Norge er på nåværende tidspunkt ikke forpliktet av forvaltningsplanen.

ICES fastsetter foreløpig TAC, basert på akustiske observasjoner av umoden lodde. Datagrunnlaget for det foreløpige kvoterådet kommer fra høsttoktet det foregående året. Det er satt inn mekanismer for å unngå at det foreløpige kvoterådet overgår de faktiske fiskemulighetene. Det foreløpige kvoterådet overstiger aldri 400 000 tonn, og settes til null dersom indeksen viser mindre enn 50 milliarder umodne fisk.

MFRI på Island oppdaterer kvoterådet for den kommende sesongen etter ekkoloddmålinger om høsten. Størrelsen på den kjønnsmodne delen av bestanden (gytebestanden) brukes som en startverdi i predasjonsmodellkjøringer som forutsetter varierende fiskenivåer frem til

gyting i mars. Den naturlige dødeligheten, som inkluderer loddekonsumet til torsk, blir modellert og er med i denne framskrivingen. Midlertidige råd blir satt med bakgrunn i 2/3 av fangsten som ville gitt p(SSB < B_{lim}) = 114 000 tonn < 0,05.

Endelig råd gis etter at det har vært tokt i januar-februar. Rådet blir oppdatert basert på alle ekkoloddmålinger gjennom høsten og vinteren. I utgangspunktet blir det brukt samme metode som for midlertidig råd. Endelig råd om fangstgrense er satt til fangsten som ville gitt p(SSB < B lim) = 114 tusen tonn) < 0,05.

12. juni 2026 publiserte ICES et kvoteråd hvor det ble anbefalt et uttak på 358 044 tonn i sesongen 2026/27[1]. Høsten 2026 samarbeidet Island og Grønland om høsttoktet for lodde som ble gjennomført i perioden 23. august til 24. september[2]. Grønland deltok i toktet med forskningsfartøyet «Tarajoq», mens fra Islands side deltok forskningsfartøyet «Árni Friðriksson». Fartøyene foretok akustiske undersøkelser som anses å ha dekket bestandens utbredelse. Toktet resulterte i at kvoterådet ble redusert til 105 773 tonn[3].

5.2. Avtalesituasjonen

Høsten 2022 sa Island opp rammeavtalen mellom Island, Grønland og Norge vedrørende lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen. Etter mange forhandlingsrunder ble det brudd i forhandlingene i Reykjavik 28.–29. juni 2023. Island og Grønland fortsatte forhandlingene uten Norge og underskrev ny rammeavtale 3. juli 2023, som innebar en ny fordelingsnøkkel mellom kyststatene: 18 % til Grønland, 81 % til Island og 1 % til Norge. Norge fikk tilbud om å være med i denne avtalen, men har ikke signert, ettersom det ikke foreligger avtale om vilkår for å fiske i IØS.

Vilkår for fiske i IØS bestemmes i bilateral avtale mellom Island og Norge. Forhandlinger om en slik avtale pågår. Det er lagt opp til en videreføring av den bilaterale avtalen mellom Grønland og Norge fra 2018.

Fiskeridirektoratets reguleringsforslag forutsetter at rammebetingelsene er på plass før sesongen 2026/27 starter.

5.3. Norsk kvote i 2026/27

Det legges til grunn at Norges kvote beregnes ut fra en andel på 1 % av TAC, som er satt av i avtalen mellom Island og Grønland. Til denne kvoten kan det komme tillegg som per i dag ikke er avklart. Disse gjennomgås i de påfølgende delkapitlene.

5.3.1. Kompensasjon i henhold til trepartsavtalen fra 2018

Sesongen 2022/23 økte TAC 24. februar fra 274 705 tonn til 459 800 tonn, dvs. en økning på 184 100 tonn. Økningen gjorde at Norge gikk fra å ha et overfiske på 1 230 tonn til en underutnyttelse på 7 974 tonn. I henhold til 2018-avtalen kunne Island fiske på Norges ubenyttede kvantum, mot full kompensasjon i den påfølgende sesongen. Island benyttet seg av denne muligheten, samt overfisket kvoten noe. Kompensasjonen til Norge bestod da

---

[1] https://www.hafogvatn.is/static/extras/images/31_cap_2026_1_advice_en.html

[2] https://www.hafogvatn.is/en/about/news-announcements/category/1/start-of-the-autumn-capelin-survey

[3] https://www.hafogvatn.is/en/about/news-announcements/category/1/capelin-survey-estimates-and-advice-below-expectations

av to elementer, 7 688 tonn relatert til Islands fiske av Norges ufiskede kvantum, samt 479 tonn relatert til Islands overfiske av kvoten. Dvs. totalt 8 167 tonn.

Det er imidlertid uenighet mellom Island og Norge når det gjelder vilkår for kompensasjonen, og Island anser kompensasjonen som oppgjort. Dette punktet inngår i de bilaterale forhandlingene med Island og er ikke sluttført.

5.3.2. Smutthullavtalen mellom Norge, Island og Russland

I henhold til Smutthullavtalen mellom Norge, Island og Russland (Smutthullavtalen), overfører Norge årlig et kvantum torsk til Island, og mottar som gjenytelse et kvantum lodde. Størrelsen på begge overføringer beregnes ut fra TAC for torsk. Torskefisket reguleres per kalenderår, mens loddefisket reguleres over to kalenderår. Siden det i mange år ikke har vært anledning til å fiske lodde i IØS om sommeren, har den islandske torskekvoten gjennom Smutthullavtalen blitt fisket i et annet kalenderår enn loddekomponenten. Island kan dermed fiske torsk i Barentshavet og betale tilbake med lodde det påfølgende året.

På grunn av lav TAC for torsk, har avtalen vært suspendert siden 2025. Norge vil dermed ikke motta overføring av lodde gjennom Smutthullavtalen i sesongen 2026/27.

For 2023/24 og 2024/25 skulle Norge motta henholdsvis 19 579 og 15 564 tonn lodde. Det ble imidlertid ikke åpnet for loddefiske disse sesongene, og overføringene fant ikke sted. Norge har dermed utestående overføringer tilsvarende 35 143 tonn lodde relatert til Smutthullavtalen. Avtalen åpner for alternativ kompensasjon, og det er per i dag ikke avklart hvilken form kompensasjonen vil ta, eller om dette vil påvirke norsk loddekvote.

5.3.3. Kvotebytte med EU

EU bytter til seg lodde fra Grønland. I avtalen mellom EU og Grønland står det at ved et eventuelt loddefiske skal Grønland ha en minimumskvote på 25 000 tonn i henhold til foreløpig, mellomliggende og endelig TAC. EU skal så tilbys tilgjengelige fiskemuligheter til maksimalt 7,7 % av gjeldende TAC for lodde i løpet av sesongen.

Basert på dette har Norge, når det har vært rom for det, byttet til seg loddekvote fra EU. Om dette kan bli tilfelle neste sesong vil avhenge av resultatet av de bilaterale forhandlingene mellom Island og Norge.

6. Regulering av fisket sesongen 2026/27

6.1. Deltakelse

Fisket har tradisjonelt vært forbeholdt fartøy med ringnottillatelse. Det er også fastsatt i Islands nasjonale regulering at utenlandske fartøy må fiske med not i IØS.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy med ringnottillatelse gis adgang til å delta i loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2026/27.

6.2. Åpningsdato

I henhold til rammeavtalen av 2023 er loddesesongen satt til perioden 15. oktober–15. april. Gjennom rammeavtalen av 2018 med tilhørende avtaler måtte Norge avslutte sesongen i IØS 22. februar. Hvilke vilkår som vil gjelde ved et eventuelt fiske i 2026/27 er foreløpig ukjent.

Fisket vil bli åpnet i IØS når rammebetingelsene er fastsatt.

6.3. Kvotebytte

På grunn av små kvoter både i loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen og lodde i Barentshavet, bestemte Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i januar 2014 å innføre en ordning der ringnotfartøy fikk anledning til å bytte loddekvote ved Island, Grønland og Jan Mayen mot loddekvoten sin i Barentshavet. Ordningen er siden blitt videreført. Da loddefisket i Barentshavet var stengt i årene 2016 og 2017, fikk ringnotfartøy bytte hele loddekvoten ved Island, Grønland og Jan Mayen mot et kvantum sild i Nordsjøen. I 2018 fikk fartøy i ringnotgruppen igjen anledning til å bytte hele kvoten av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen sesongen 2017/18 mot hele loddekvoten i Barentshavet. Siden det ikke ble åpnet for loddefiske i Barentshavet i 2021, kunne fartøyene sesongen 2020/21 bytte hele kvoten av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen mot hele eller deler av kvoten av sild i Nordsjøen. Sesongen 2021/22 var kvotene så store at man ikke så det hensiktsmessig å ha kvotebytteordning.

Ordningen har vært praktisert slik at to fartøy med ringnottillatelse kan inngå avtale om kvotebytte dersom ingen av fartøyene har foretatt annet kvotebytte samme sesong. Begge fartøyeierne må da gi bindende melding til Fiskeridirektoratet før det blir fisket på byttet kvote innen en gitt frist. Forskriften har vært fastsatt av NFD. Fra og med 2022 har Fiskeridirektoratet fått myndighet til å fastsette forskriften.

Sesongen 2022/23 ble det innført en utvidet ordning. I tillegg til å avhjelpe små kvoter i loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen og loddefisket i Barentshavet skulle ordningen denne sesongen også avhjelpe manglende soneadgang i kolmulefisket. For nærmere informasjon, se punkt 3.4.

Fiskeridirektøren legger til grunn at dersom det er hensiktsmessig for å få et lønnsomt og miljømessig fiske vil en ordning med kvotebytte kunne være en god løsning.

Fiskeridirektøren vil legge til rette for en ordning med kvotebytte dersom det er hensiktsmessig for å få et lønnsomt og miljømessig fiske.

6.4. Kvoter på fartøynivå

Kvoter på fartøynivå har vanligvis blitt fordelt etter «universalnøkkelen», noe som foreslås videreført i 2026/27. Dersom størrelsen på norsk kvote tilsier at dette ikke er hensiktsmessig, vil Fiskeridirektoratet utarbeide et reguleringsopplegg i samarbeid med næringen.

Fiskesesongen i IØS har ofte vært veldig kort og til dels har norske fartøy måtte rulleres inn og ut av sonen etter tur. Refordeling av kvoten underveis i sesongen vil dermed sjelden komme alle deltakende fartøy til gode, og fartøyenes kvoter bør fra sesongens start settes på et slikt nivå at man forventer å fiske opp totalkvoten.

Ved fiske i andre lands soner er det vesentlig å unngå at den samlede kvoten overfiskes. For at fisket skal kunne stoppes, har det vært vanlig å regulere fisket med maksimalkvoter.

Fartøyene har tidvis hatt betydelig overfiske, og i 2022/23 fisket deltakende fartøy i gjennomsnitt 62 tonn over sine kvoter. Dette kan i verste konsekvens medføre at fisket må stoppes før alle har fått anledning til å fiske kvotene sine. Det er derfor vanlig å underregulere, i den forstand at det legges inn en viss margin for overfiske. Behovet for

underregulering avhenger blant annet av hvor mange fartøy som benytter seg av kvotebytteordningen.

Fiskeridirektoratet oppfordrer deltakende fartøy til å vise aktsomhet i fisket slik at overfisket blir minimert.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøyene blir tildelt maksimalkvoter basert på universalnøkkelen. Dersom dette ikke er hensiktsmessig ut fra størrelsen på norsk kvote, vil Fiskeridirektoratet, i samarbeid med næringen, lage et hensiktsmessig reguleringsopplegg.

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket, selv om enkelte fartøy ikke har fisket sin kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøyene kan nytte faktisk lastekapasitet i fisket.

6.5. Utseiling

For at ingen fartøy skal melde utseiling før de faktisk er i posisjon til å ta utseiling, foreslås det en videreføring av ordningen om at ingen fartøy kan ta utseiling før de er utlosset og har loddenot om bord. Norges Sildesalgslag administrerer utseilingen og fastsetter utseilingsstopp dersom det er nødvendig.

Fiskeridirektoratet kan fastsette siste frist for å foreta utseiling. Dette for å få en mest mulig effektiv og hensiktsmessig avvikling av fisket.

Ingen fartøy kan foreta utseiling uten på forhånd å ha meldt fra til Norges Sildesalgslag. Ved utseiling må fartøy være faktisk utlosset, ha loddenot om bord og ha forlatt land/kai.

Norges Sildesalgslag kan fastsette utseilingsstopp.

Fiskeridirektoratet kan fastsette siste frist for utseiling.

6.6. Adgang til Islands økonomiske sone og rapportering

Vilkårene for norsk fiske i IØS innebærer vanligvis begrensninger i antall samtidige fartøy i IØS. Fiskeridirektoratet legger til grunn at det vil være behov for en ordning som regulerer at antall fartøy som fisker samtidig i IØS er i overensstemmelse med avtalte vilkår.

Med kort fiskesesong er det vanligvis behov for tett oppfølging av fartøyene på feltet. For å sikre en hensiktsmessig avvikling av fisket, har Norges Sildesalgslag i mange år hatt hjemmel til å administrere innseilingsordning til IØS, herunder fastsette innseilingsstopp, samt administrere antall fartøy i fiske samtidig. Norges Sildesalgslag har døgnbemanning og god kontakt med flåten, og ordningen har etter fiskeridirektørens oppfatning fungert godt.

For å forebygge eventuelle problemer som kan oppstå underveis i fisket som følge av rammebetingelsene i IØS, vil Sildelaget ha dialog med organisasjonene som representerer fiskerne i forkant av sesongen.

Fartøy som har tatt utseiling skal melde fra til Norges Sildesalgslag ved inngang til IØS.

Fiskeridirektøren foreslår at Norges Sildesalgslag bemyndiges til å administrere innseilingsordning til IØS, samt administrere antall fartøy i fiske samtidig. Fiskeridirektoratet og Norges Sildesalgslag kan fastsette innseilingsstopp til IØS.

6.7. Lisensiering

Fiskeridirektoratet har tidligere utarbeidet felles lisenssøknad i samarbeid med Fiskebåt og Pelagisk forening. Denne ordningen vil videreføres ved fiske i 2026/27.